Huidkanker

Het aantal mensen in Nederland met huidkanker neemt jaarlijks toe: tussen 2011 en 2025 steeg het aantal mensen dat jaarlijks de diagnose 'huidkanker' kreeg van ongeveer 40.000 naar ruim 80.000.

Dit betekent dat één op de vijf Nederlanders een vorm van huidkanker krijgt. Eén van de oorzaken is dat steeds meer mensen zonnige vakantiebestemmingen bezoeken en zich te weinig beschermen.

Meer over huidkanker

Voor elke vorm geldt: hoe eerder verdachte plekjes worden ontdekt, hoe groter de kans op voorkoming of genezing van kanker in de huid. Het is dus belangrijk om u te laten onderzoeken als u iets afwijkends aan uw huid ziet. Dit kan een groter wordende of veranderende moedervlek zijn of een eczeemachtig plekje dat ook na behandeling door de huisarts niet verdwijnt. Er zijn verschillende vormen van huidkanker met ieder hun eigen verschijnselen. Bij de ene vorm is het belangrijker om er 'snel bij te zijn' dan bij de andere vorm.

Wij willen uw ongerustheid in alle gevallen graag wegnemen. Daarom kunt u snel bij ons terecht voor advies of onderzoek. Wij bieden het totale pakket aan behandelingen voor de verschillende vormen van huidkanker.

Er zijn verschillende vormen van huidkanker, de meest voorkomende zijn basaalcelcarcinoom (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3698) en plaveiselcelcarcinoom (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3746) (samen ongeveer 90% van alle huidtumoren). Deze vormen zijn goed te behandelen. Het melanoom (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3744) (ongeveer 10% van alle huidtumoren) ontstaat uit de pigmentcellen in de opperhuid. Ook die vorm is goed te behandelen als de diagnose bijtijds wordt gesteld.

Huidafwijkingen die nog geen huidkanker zijn, maar dit wel kunnen worden, noemen we 'premaligne' huidafwijkingen (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3742).

Er zijn nog meer vormen van huidkanker, onder andere het erfelijke melanoom en het non-Hodgkin-lymfoom, maar deze zijn erg zeldzaam en bespreken we hier verder niet.

Oorzaken van huidkanker (vooral basaalcelcarcinoom (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3698))

Huidkanker ontstaat in de meeste gevallen door overmatige blootstelling aan ultraviolette straling (UV-straling). Deze straling komt voor in zonlicht en zonneapparatuur zoals zonnebanken en hoogtezonnen. UV-straling is nuttig voor de aanmaak van vitamine D in ons lichaam, maar daarvoor is maar heel weinig zonlicht nodig. Veel straling kan schadelijk zijn.

Bescherming

De huid wordt dikker door blootstelling aan ultraviolette straling. Deze verdikking werkt als een automatisch beschermingsmechanisme. Zo kan de UV-straling niet meer diep in de huid doordringen.

Een andere vorm van bescherming treedt op door bruining, maar niet bij iedereen in gelijke mate. Mensen met een van nature lichte huid zijn gevoeliger voor ultraviolette straling. Als zij veel in de zon komen of veel gebruikmaken van zonneapparatuur, zullen zij hiervan vaker schadelijke gevolgen ondervinden dan mensen met een van nature donkerdere huid. Daarom raadt men mensen met een lichte huid af om te zonnen of gebruik te maken van zonneapparatuur. Mensen met een niet-blanke huid zijn daarentegen redelijk goed beschermd.

Bij mensen met een lichte huid kunnen door UV-straling de cellen van de opperhuid ernstig beschadigd raken. Daardoor kan na vele jaren huidkanker ontstaan. Huidkanker is als het ware de uitkomst van een optelsom van al die huidbeschadigingen van zon (en apparatuur) vanaf de kinderjaren.

Bij mensen die lang in de tropen of hoog in de bergen hebben gewoond, komt huidkanker veel voor. Maar huidkanker treedt in Nederland ook steeds vaker op. Dit komt doordat mensen sinds tientallen jaren vaker in de zon komen, massaal op zon- en/of wintersportvakantie gaan en/of gebruikmaken van zonneapparatuur. Ook kinderen komen veel vaker en bloter in de zon dan vroeger.

Het ontstaan van huidkanker houdt verband met:

- UV-licht: de totale hoeveelheid ultraviolette straling die een mens in de loop van zijn leven opdoet. De cellen van onze opperhuid zijn uitgerust met een speciaal reparatiesysteem. Zij herstellen schade die door UV-straling in ons DNA ontstaat. Als een DNA-beschadiging op een belangrijk punt in het erfelijke materiaal niet gerepareerd wordt, ontstaat er een kwaadaardige cel. Deze kan groeien en uitmonden in huidkanker.
- Een overmatige blootstelling aan ultraviolette straling tijdens de kinderjaren (tot ongeveer 15 jaar). Hoe hoger de UV-belasting in de jeugdjaren, hoe groter het risico op basaalcelkanker op latere leeftijd.
- Het aantal keren dat iemand verbrandt. Naarmate een mens in zijn leven vaker verbrandt, neemt het risico op huidkanker toe.
- Het aantal keren dat iemand een nog niet gewende (= niet verdikte) huid van het ene op het andere moment volop aan ultraviolette straling blootstelt.

Meer risico/oorzaken

- Bepaalde erfelijke kenmerken beïnvloeden het risico op huidkanker. Het gaat dan vooral om het huidtype dat wordt geërfd. Mensen met een lichte huid lopen meer risico op huidkanker dan mensen met een donkere huid en bij sommige huidafwijkingen bestaat een verhoogd risico dat zij ontaarden in huidkanker. Een voorbeeld daarvan is een bont patroon van moedervlekken, de zogenoemde klinisch atypische naevi.
- Mensen die op jongere leeftijd zijn bestraald voor een huidaandoening lopen een verhoogd risico op huidkanker op en rond de bestraalde plek.
- Ook mensen die een orgaantransplantatie hebben ondergaan, bijvoorbeeld een niertransplantatie, hebben een verhoogd risico om huidkanker (vooral plaveiselcelcarcinoom (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3746)) te krijgen. Dit komt door de medicijnen die zij vanwege de transplantatie (hebben) moeten gebruiken. Zij moeten voorzorgsmaatregelen in acht nemen bij de blootstelling aan ultraviolette straling.
- De ziekte kan ook ontstaan op plaatsen die niet of nauwelijks in de zon zijn geweest, in een litteken na röntgenbestraling of in langdurig bestaande chronische wonden.

Behandelingen

Heeft de specialist het vermoeden dat u huidkanker hebt, dan zal er vaak een stukje van het weefsel moeten worden verwijderd. Meestal gebeurt dit onder plaatselijke verdoving. Deze ingreep noemt men een biopsie.

Als de specialist aanwijzingen heeft dat er sprake kan zijn van een melanoom, zal de tumor in zijn geheel worden weggehaald.

Welke behandeling u krijgt, is afhankelijk van de vorm van huidkanker, de plaats en grootte van de tumor en uw leeftijd en conditie. De ervaring die uw behandelend arts heeft met een bepaalde behandeltechniek speelt ook een rol. En ook wordt -voor zover dit medisch gezien haalbaar is- met uw wensen rekening gehouden. Voorop staat natuurlijk dat de behandeling de best mogelijke kansen op herstel moet geven. (Opvallende littekens kunnen eventueel later worden gecorrigeerd.)

Overzicht behandelingen huidkanker

Zie:
https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum/behandelingen-onderzoeken/huidkanker-behandelingen
Alle behandelingen op een rij

Huidafwijkingen

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie/behandelingen-onderzoeken/huidafwijkingen-verwijderen
Informatie over het verwijderen

Mohs micrografische chirurgie

Zie:
https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum/behandelingen-onderzoeken/mohs-micrografische-chirurgie-bij-huidkanker
Behandeling bij huidkanker

Expertise en ervaring

Klik op de tegels voor meer informatie over onze expertise en ervaring.

Preventie en advies

Voor de lange termijn kunt u het risico op een nieuwe huidtumor beperken door zo voorzichtig mogelijk te zijn met blootstelling van uw huid aan ultraviolette straling. Dit geldt uiteraard in sterkere mate als u een lichte huid heeft. Enkele adviezen:

- Draag in de volle zon kleding en een zonnehoed, pet of zonneklep. Als u, bijvoorbeeld beroepsmatig, toch veel en langdurig in de zon komt, kunt u het beste uw armen en benen bedekt houden.

- Vermijd de zon zo veel mogelijk tussen 12.00 en 15.00 uur (zomertijd). Dan is de ultraviolette straling namelijk het sterkst.
- Ga zo min mogelijk zonnen of onder de zonnebank.
- Het is raadzaam tijdens zonnige perioden een anti-zonnebrandmiddel met een hoge beschermingsfactor (SPF, skin protectie factor) te gebruiken.

Wat kunt u zelf doen?

Naast de controle van uw huid door de specialist, doet u er goed aan ook zelf uw huid in de gaten te houden. Het is beslist niet nodig uw huid elke dag te onderzoeken. Eens in de twee à drie maanden uw huid nauwkeurig op veranderingen bekijken, is voldoende.

Daarbij moet u letten op:

- Veranderingen in en rond het litteken.
- Nieuwe plekjes op een tot dan toe gave huid.
- Veranderingen in al bestaande plekjes.
- Voor patiënten die zijn behandeld vanwege een plaveiselcelcarcinoom of een melanoom, afhankelijk van de plaats van de behandelde tumor:
  - Zwellingen van klieren in bijvoorbeeld de hals, de oksels of de liezen.

Als u één of meer van deze veranderingen opmerkt, kunt u het beste contact opnemen met uw huisarts of uw afspraak bij uw specialist vervroegen.

Begeleiding en advies

Al u de diagnose huidkanker krijgt, kan dat veel emoties en ongerustheid oproepen. In ons team zitten onder anderen gespecialiseerd verpleegkundigen. Zij zijn speciaal opgeleid om mensen met kanker te begeleiden en zijn uw vaste aanspreekpunt. U kunt bij hen terecht voor advies en met al uw vragen en zorgen.

Psychosociale begeleiding

Als u de diagnose huidkanker krijgt, kan dit uw leven ingrijpend kan verstoren. Door de ziekte en behandeling(en) kunt u te maken krijgen met situaties waarmee u geen raad weet, ook wanneer de behandeling al enige tijd geleden heeft plaatsgevonden.

Wij kunnen u (verschillende) ondersteunende zorg bieden bijvoorbeeld door een medisch maatschappelijk werker, geestelijk verzorgers, consultatief psychiatrisch verpleegkundige, psycholoog, psychiater, fysiotherapeut, diëtist, seksuoloog, revalidatiearts of een palliatief team.

Het is belangrijk om uw problemen en vragen met uw specialist en/of verpleegkundige te bespreken, zodat zij met u kunnen kijken welke hulpverlener u het beste kan helpen.

Lees hier meer over psychosociale begeleiding bij kanker (#Behandelingen psychosociale begeleiding bij kanker).

Revalidatie

De ziekte huidkanker kan grote gevolgen hebben. Tijdens en na de behandeling kunt u last krijgen van allerlei klachten. Uw conditie gaat achteruit. Misschien bent u moe, angstig of onzeker. Sommige mensen hebben pijn, of kunnen zich minder goed concentreren. Herkent u deze klachten en/of wilt u klachten voorkomen of beperken? Dan kan revalidatie zinvol zijn.

Lees hier meer over onze revalidatieprogramma's (#Behandelingen revalidatie bij kanker).

Meer informatie

Websites

Aanvullende informatie over huidkanker vindt u op:

- KWF Kankerbestrijding (https://www.kwf.nl/)
- Huidinfo.nl (http://www.huidinfo.nl)
- Huidfonds (https://huidfonds.nl/?gad_source=1&gad_campaignid=8728679688&gclid=CjwKCAjwzevPBhBaEiwAplAxvmzDDQdNGtBDL68i28eeUODnTIDi5gvmIFmD-Uqw-Eb0OM4LvlW1LRoCCwQQAvD_BwE)
- Of bekijk de podcast Huidkunde (https://youtu.be/u0oCiw5FNT8?si=NDiFiFbvevqU4fc4)

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Basaalcelcarcinoom (vorm van huidkanker) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum/aandoeningen/basaalcelcarcinoom-vorm-van-huidkanker)
- Plaveiselcelcarcinoom (vorm van huidkanker) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum/aandoeningen/plaveiselcelcarcinoom-vorm-van-huidkanker)
- Melanoom (vorm van huidkanker) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum/aandoeningen/melanoom-vorm-van-huidkanker)
- Premaligne huidafwijkingen (actinische keratosen) (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum/aandoeningen/premaligne-huidafwijkingen-actinische-keratosen)

Specialismen

- St. Antonius Kankercentrum (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum)
- Plastische Chirurgie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/plastische-chirurgie)

Contact Dermatologie

T 088 320 54 00